

Л. С. Галецький

Керченський залізорудний басейн

КЕРЧЕНСЬКИЙ ЗАЛІЗОРУДНИЙ БАСЕЙН – група родовищ осадових залізних руд. Знаходиться на Керчен. п-ові АР Крим. Пром. видобування тут розпочато наприкінці 19 ст. після впровадження в Рос. імперії томасів. процесу конвертор. виробництва сталі з фосфористих руд. 1926–30 проведено ґрунт. дослідж. К. з. б., 1951–54 і 1962–64 здійснено детал. розвідку й оцінку запасів заліз. руди за пром. категоріями. У 1990-х рр. видобування заліз. руд на Керчен. п-ові припинено. На [Комиш-Бурунському залізорудному комбінаті](#) збагачували руду та виготовляли офлюс. агломерат, який вивозили переважно мор. транспортом на металург. комбінат «Азовсталь» у м. Маріуполь Донец. обл. К. з. б. був важливою базою залізорудної промисловості Пд. УРСР. Щоріч. видобуток у 2-й пол. 1980-х рр. становив до 4 млн т. Вміст у руді заліза 37–40 %, марганцю – 0,5–5 %, ванадію – 0,05–0,06 %, арсену – 0,05–1 %, фосфору – 0,9–1 %. Родовища К. з. б. приурочені до мульд і прогинів широт. простягання довж. 6–40 км і шир. 1,5–13 км. Рудний горизонт тяжіє до мор. кіммерій. відкладів нижнього пліоцену та представлений пологозалягаючими пластами піщано-глинистих порід з бурими залізняками. Потуж. рудних покладів від 0,5–2 м у крайових до 25–40 м у центр. частинах мульд. Гол. типи руд: коричневі (складені гідроферихлоритом, феримонтмо-рилонітом, гідрогетитом) і тютюнові (лептохлоритові). Коричневі руди виникли у верх. частині пласта внаслідок оксидації тютюн. руд. Переваж. частині їх характерна оолітова текстура. Запаси заліз. руд К. з. б. становлять 1,8 млрд т, з них 560 млн т коричневих руд (з умістом заліза 37,5 %). Осн. родовища пд. групи: Комиш-Бурунське, Ельтиген-Ортельське, Киз-Аульське, Новоселівське; родовища пн. групи: Катерлезьке, Баксинське, Північне, Акманайське (усі розробляли кар'єрами). У К. з. б. виявлено фосфати заліза керченіт і вівіаніт $\text{Fe}_9(\text{PO}_4)_6 \cdot 24\text{H}_2\text{O}$ та продукти їхнього окиснення γ -керченіт, β -керченіт, α -керченіт, оксикерченіт, босфорит, піцит, азовськіт; фосфат заліза та кальцію анапаїт $\text{Ca}_2\text{Fe}(\text{PO}_4)_6 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$ і його похідні мітиридатит, фушерчит, борицькіт, комиш-буруніт; магнезіально-залізистий фосфат ентероліт, кальцієво-залізистий фосфат неомеселіт, фосфати кальцію курськіт. Низку фосфатів знайдено лише в цьому регіоні, про що свідчать їхні місц. крим. назви.

Рекомендована література

1. Юрк Ю. Ю. и др. Минералогия железорудной формации Керченского бассейна. Сф., 1960;
2. Шнюков Е. Ф., Науменко П. И. Марганцево-железные руды Керченского бассейна. Сф., 1961;
3. Керченский железорудный бассейн. Москва, 1967;
4. Металлические полезные ископаемые. К.; Л., 2005. Т.1.

Бібліографічний опис:

Керченський залізорудний басейн / Л. С. Галецький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-11828>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).